

**Қаржылық есептілік бойынша
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ
ҚОРЫТЫНДЫСЫ (ЕСЕБІ)**

«Алматы қаласын дамыту орталығы» Акционерлік қоғамы

**Қаржылық есептілік
31-ші желтоқсан 2021 жылы біткен жылға**

Алматы қ., 2022 ж.

МАЗМҰНЫ

	Бет
Басшылықтың 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілікті растауы.	3-4
Тәуелсіз аудиторлардың есебі (қорытындысы)	5-7
2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілік	8-17
Қаржылық жағдай туралы есеп	8-9
Пайдалар мен залалдар туралы есеп	10-11
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	12-13
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	14-17
Қаржылық есепке түсіндірме жазба	18-45

«Алматы қаласының Даму орталығы» акционерлік қоғамы басшылығының 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын кезеңге қаржылық есептілікті жасау және бекіту бойынша жауапкершілігін растау

4-5 беттерде берілген тәуелсіз аудиторлар есебінде қамтылған аудиторлардың міндеттерінің сипаттамасымен бірге оқылатын келесі мәлімдеме аудиторлар мен басшылықтың «Алматы даму орталығы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Қоғам») қаржылық есептілігіне қатысты жауапкершілігін ажырату үшін жасалған

Қоғам басшылығы 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражаттарының қозғалысын және ағымдағы кезең бойынша меншікті капиталдағы өзгерістерді барлық елеулі аспектілерде әділ көрсететін ықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («IFRS») қаржылық есептіліктің дайындалуына жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық жауапты болады:

- сәйкес бухгалтерлік есеп принциптерін таңдау және оларды дәйекті қолдану үшін;
- негізделген бағалаулар мен есептеулерді қолдану үшін;
- ХҚЕС талаптарын сақтау және қаржылық есептіліктің ескертулерінде ХҚЕС-нен барлық маңызды ауытқуларды ашу үшін;
- егер мұндай болжам дұрыс болмаса, Қоғам жақын болашақта жұмысын жалғастырады деген болжам бойынша қаржылық есептілікті дайындау үшін.

Басшылық сонымен қатар жауапты болады:

- Қоғамда тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін;
- кез келген уақытта жеткілікті дәрежеде дәлдікпен Қоғамның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін жүргізу үшін;
- ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесі үшін, кез келген уақытта жеткілікті дәрежеде дәлдікпен Қоғамның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты дайындауға және қаржылық есеп берудің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін жүргізу үшін;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және бухгалтерлік есеп стандарттарына және ХҚЕС сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу үшін;
- өз құзыреті шегінде активтің сақталуын қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау үшін;
- алаяқтық пен басқа да теріс әрекеттерді анықтау және алдын алу үшін.

Қоғам басшылығы мәлімдейді:

- барлық операциялар бухгалтерлік есеп деректерінде және қаржылық есеп беруде көрсетілді;
- бухгалтерлік есеп пен ішкі бақылау жүйелерінің жұмыс істеуінде маңызды рөл атқаратын басшылық немесе қызметкерлер тарапынан бұзушылықтар болған жоқ, қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін бұзушылықтар болған жоқ;
- қаржылық есептілікте танылған активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын немесе жіктелуін елеулі түрде өзгертуі мүмкін жоспарлары немесе ниеттері жоқ;
- әділ құнды бағалауды қоса алғанда, есептік бағалауды әзірлеу кезінде пайдаланылған жорамалдар негізді;
- байланысты тараптармен қарым-қатынастар мен мәмілелер тиісті түрде есепке

алынады және қаржылық есептілікке ескертулерде ашылады;

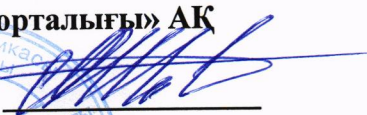
- Халықаралық стандарттар түзетулерді немесе ашып көрсетуді талап ететін қаржылық есептілік күнінен кейін орын алған барлық оқиғалар үшін тиісті түзетулер мен ашып көрсетулер енгізілген.

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін ХҚЕС сәйкес жасалған бұл қаржылық есептілікті Қоғам басшылығы 2022 жылғы 15 маусымда бекітті..

Басшы

«Алматы қ. даму орталығы» АҚ

Шовкопляс А.В.

Бас бухгалтер

Кульмагамбетова Г.А.

20 маусым 2022ж.

Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Бекітемін:
«ФинАудит 2020» ЖШС Директоры
Бекбосынова Г.Б.
« 22 » шілде 2022 жыл

2020 жылы 23 сәуірдегі
№: 20006324 мемлекеттік лицензия
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің
Ішкі мемлекеттік аудит комитетімен берілген

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ (ЕСЕБІ).

Басшылыққа: «Алматы қ. даму орталығы» акционерлік қоғамы

Қаржылық есептілік аудитінің нәтижелері бойынша қорытынды (Есеп).

Пікір

2021 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы есептен, жиынтық кірістер мен шығыстар туралы есептен, ақша қаражатының қозғалысы және сол күні аяқталған жылдағы меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есептен және маңызды есеп саясатының қысқаша мазмұнын қоса алғанда, қаржылық есептілікке ескертулерден тұратын «Алматы қаласының даму орталығы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Қоғам») қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің ойымызша, қоса берілетін қаржылық есептілік Қоғамның 2021 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын (немесе қаржылық жағдайы туралы), сондай-ақ оның қаржылық нәтижелерін (немесе қаржылық нәтижелері туралы) және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (IFRS) сәйкес сол күні аяқталған жыл ішіндегі ақшалай қаражат қозғалысы (немесе ақша қозғалысы) туралы дұрыс көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің міндеттеріміз біздің есебіміздің "Қаржылық есептілік аудиті бойынша аудитордың жауапкершілігі" бөлімінде талқыланады.

Біз Қазақстан Республикасындағы қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Қоғамға қатысты тәуелсіздігі және осы талаптарға сәйкес басқа этикалық міндеттемелерімізді орындадық.

Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізге негіз болу үшін жеткілікті және орынды деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың қаржылық есептілік бойынша жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептілікті ХҚЕС-қа сәйкес дайындауға және әділ ұсынуға және басшылық алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмалануларсыз қаржылық есептілікті дайындауға мүмкіндік беру үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, үздіксіз қызметке қатысты тиісті мәліметтерді ашу және

басшылық Қоғамды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген жағдайларды немесе оның таратудан немесе қызметін тоқтатудан басқа балама болмаған жағдайларды қоспағанда қызметтік үздіксіздігі туралы болжам негізінде есептілікті жасау үшін жауапты болады.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Қоғамның қаржылық есептілігін жасауды қад ағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудиті бойынша аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсаттарымыз қаржылық есептілікте алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулардың жоқтығына негізделген сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығару болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ Халықаралы аудит стандартына сәйкес жүргізілген аудит әрқашан маңызды бұрмалауларды анықтайтынына кепілдік бермейді. Бұрмалаулар алаяқтықтан немесе қателіктен туындауы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтықта осы қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етеді деп күтілсе, маңызды болып саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудиттің шеңберінде біз кәсіби пайымдаулар жасаймыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық немесе қате салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтау және бағалау, осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды әзірлеу және орындау;
- пікірімізге негіз болатын жеткілікті және орынды аудиторлық дәлелдерді алу. Алаяқтықтан елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекелі қатеден елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық сөз байласуды, жалғандықты, әрекетсіздікті, бұрмалауды немесе ішкі бақылауды айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық процедураларды әзірлеу үшін аудитке қатысты ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік алу.
- қолданылған есеп саясатының орындылығын және басшылық дайындаған бухгалтерлік бағалаулар мен тиісті ашып көрсетулердің негізділігін бағалау;
- басшылық қызметтің үздіксіздігі туралы болжамды қолдануы орынды деген қорытындыға келу және алынған аудиторлық дәлелдерге сүйене отырып, Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе шарттарға қатысты елеулі белгісіздік бар ма деген қорытындыға келу. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте қаржылық есептіліктегі тиісті ашып көрсетулерге назар аударуымыз керек немесе мұндай ашулар орынсыз болса, өз пікірімізді өзгертуіміз қажет. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыра алу мүмкіндігін жоғалтуына алып келуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, олардың құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ашып көрсетуді және қаржылық есеп берудің негізгі операциялар мен оқиғаларды әділ түрде ұсынылатындай етіп көрсетуін бағалау;
- қаржылық есептілік бойынша пікір білдіру үшін ұйымның қаржылық ақпаратына немесе Қоғамның қызметіне қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдер алу.

Біз аудиторлық пікіріміз үшін толық жауапты боламыз.

Біз басқару өкілеттігіне ие тұлғалармен байланысып, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімі туралы ақпаратты, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша маңызды ескертулерді, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша маңызды ескертулерді, оның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесіндегі елеулі кемшіліктер туралы жеткіземіз.

Біз сондай-ақ басқару өкілеттігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті

этикалық талаптарды орындағанымыз және оларды аудитордың тәуелсіздігіне әсер етуі мүмкін барлық қарым-қатынастар мен басқа да мәселелер туралы және қажет болған жағдайда, тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдеме береміз.

Аудитор _____ Досымов Ерулан Нурбевич

(подпись/личная печать аудитора)

Аудитордың бліктілік куәлігі №:МФ-0000997 30 қаңтар 2020 ж.

Директор _____ Бекбосынова Гулжан Бакибековна

"ФинАудит 2020" Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

2020 жылғы 23 сәуірдегі № 20006324 мемлекеттік лицензия:

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Ішкі мемлекеттік аудит комитетімен берілген.

Заңды мекенжайы: ҚР, Алматы қ., мкр. Мамыр-1, 29 үй.

Аудиторлық есеп беру күні: 22 шілде 2022 ж.

Ұйымның атауы: "Алматы қаласын дамыту орталығы" Акционерлік қоғамы

Қайта ұйымдастыру туралы мәліметтер

Ұйым қызметінің түрі: басқа қаржылық қызметтер, экономиканың түрлі салаларында қаржыландыру, инвестициялық қызмет

Ұйымдық құқықтық нысаны: Басқа да қаржылық қызметтер, экономиканың түрлі салаларында қаржыландыру, инвестициялық қызмет

Есеп түрі: Басқа да қаржылық қызметтер, экономиканың әр түрлі салаларындағы қаржыландыру, инвестициялық қызмет

Қызметкерлердің орташа жылдық саны: 70 адам.

Кәсіпкерлік субъектісі: MID

Заңды мекенжайы (ұйымның): Қазақстан, 050057, Алматы қаласы., Бостандық ауданы, Абай проспектісі, 90 үй, тел. (727) 224-39-29 (іш. 101 қабылдау, іш. 108 бух., іш. 129 бух. есеп бойынша, іш. 220 заңгер), info@almatydc.kz, g.kulmagambetova@almatydc.kz, www.almatydc.kz

Бухгалтерлік баланс

01.01.2021ж. - 31.12.2021ж. аралығына

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
Активы			
I. Қысқа мерзімді активтер:			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	453 068,00	1 440 144,00
Краткосрочные финансовые активы, оцениваемые по амортизированной стоимости	011	3 045 266,00	1 929 180,00
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	012		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қысқа мерзімді қаржы активтері	013		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014		
Өзге қысқа мерзімді қаржы активтері	015		
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016		1 271 512,00
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017		
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018		
Ағымдағы табыс салығы	019	309 276,00	266 910,00
Қорлар	020	9 059,00	9 287,00
Биологиялық активтер	021		
Өзге қысқа мерзімді активтер	022	21 340,00	22 097,00
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010 жолдан 022 жолды қоса алғанда сомасы)	100	3 838 009,00	4 939 130,00
Сатуға арналған активтер (немесе шығатын топтар)	101		
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	110		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	111		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері	112		
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113		
Бастапқы құны бойынша ескерілетін Инвестициялар	114		
Әдісімен есепке алынатын инвестициялар үлестік қатысу	115		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	116		
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117		
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119		
Инвестициялық мүлік	120		
Негізгі құралдар	121	689 180,00	755 522,00
Пайдалану құқығы нысанындағы Актив	122		
Биологиялық активтер	123		

Барлау және бағалау активтері	124		
Материалдық емес активтер	125	36 536,00	31 554,00
Кейінге қалдырылған салық активтері	126		
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	127		25 460,00
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 127 жолды қоса алғанда сомасы)	200	725 716,00	812 536,00
Баланс (100 жол+101 жол+200 жол)		4 563 725,00	5 751 666,00
Міндеттеме және капитал			
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212		
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213		
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	40 904,00	25 479,00
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	16 583,00	17 861,00
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216		
Қызметкерлерге сыйақы	217		
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218		
Сатып алушылардың шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелері	219		
Мемлекеттік субсидиялар	220		
Төлеуге дивидендтер	221		
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	222	72 080,00	80 747,00
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (210 жолдан 222 жолды қоса алғанда сомасы)	300	129 567,00	124 087,00
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301		
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311		
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313		
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314		
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315		
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	318 987,00	
Қызметкерлерге сыйақы	317		
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319		
Мемлекеттік субсидиялар	320		
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	321		
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (310 жолдан 321 жолды қоса алғанда сомасы)	400	318 987,00	
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	4 719 365,00	4 719 365,00
Эмиссиялық кіріс	411		
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412		
Резервтер	413	3 917,00	
Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын)	414	-608 111,00	908 214,00
Басқа капитал	415		
Меншік иелеріне жатқызылатын капитал жиыны (410 жолдан 415 жолды қоса алғанда сомасы)	420	4 115 171,00	5 627 579,00
Бакыланбайтын меншік иелерінің үлесі	421		
Барлық капитал (420 жол +/- 421 жол)	500	4 115 171,00	5 627 579,00
Баланс (300 жол+301 жол+400 жол + 500 жол)		4 563 725,00	5 751 666,00

Басшы: Шовкоплас Андрей Владимирович

(фамилия, имя, отчество)

Бас бухгалтер: Кульмагамбетова Гульнара Амантаевна

(фамилия, имя, отчество)

Мөр орны

Ұйымның атауы: "Алматы қаласын дамыту орталығы" Акционерлік қоғамы

Пайдалар мен залалдар туралы есеп

01.01.21 жылдан 31.12.21 жыл аралығына

мың. теңге

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
Түсім	010	869 720,00	732 711,00
Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	877 881,00	699 012,00
Жалпы пайда (010 жол – 011 жол)	012	-8 161,00	33 699,00
Іске асыру бойынша шығыстар	013		
Әкімшілік шығыстар	014	217 565,00	190 523,00
Операциялық пайда (залал) жиыны (+/- 012-ден 014-ке дейінгі жолдар)	020	-225 726,00	-156 824,00
Қаржылық кірістер	021	262 803,00	324 888,00
Қаржылық шығыстар	022		
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023		
Басқа кірістер	024	5 481,00	36 084,00
Басқа шығыстар	025	1 650,00	86 645,00
Қаржы құралдарының құнсыздануынан болған шығыстар	026	1 271 329,00	
Салық салынғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-025 жолдар)	100	-1 230 421,00	117 503,00
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	101	-251 785,00	-67 202,00
Салық салынғаннан кейінгі жалғасатын қызметтен пайда (залал) (100 жол + 101 жол)	200	-1 482 206,00	50 301,00
Тоқтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал)	201		
Бір жылдағы пайда (200 жол + 201 жол):	300	0,00	50 301,00
бас ұйымның меншік иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (сомасы 420 және 440):	400		
оның ішінде:			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау	410		
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	411		
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің әсері	412		
Ақша ағындарын хеджирлеу	413		
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414		
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415		
Өзге де жиынтық пайданың өзге де компоненттері	416		
Пайданың (залалдың) құрамында қайта сыныптау кезінде түзету	417		
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	418		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта сыныптауға жататын басқа да жиынтық табыстың жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-418 жолдар сомасы)	420		
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431		

үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	432		
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	433		
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	434		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта сыныптауға жатпайтын басқа да жиынтық табыс жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдар сомасы)	440		
Жалпы жиынтық пайда (300 жол + 400 жол)	500	-1 482 206,00	50 301,00
Мыналарға жататын жалпы жиынтық пайда:			
бас ұйымның меншік иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Акцияға пайда:	600	0,00	10,66
оның ішінде:			
Акцияға базалық пайда:			
жалғасып жатқан қызметтен		0,00	10,66
тоқтатылған қызметтен			
Акцияға бөлінген пайда:			
жалғасып жатқан қызметтен			
тоқтатылған қызметтен			

Басшы: Шовкопляс Андрей Владимирович

(тегі, аты, әкесінің аты)

Бас бухгалтер: Кульмагамбетова Гүлнара Амантаевна

(тегі, аты, әкесінің аты)

Мөр орны

Handwritten signature in blue ink.

Ұйымның атауы: "АЛМАТЫ қаласын дамыту орталығы" акционерлік қоғамы

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (Тікелей әдіс)

01.01.2021-31.12.2021 аралығындағы кезеңде

мың теңге

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
I. операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Поступление денежных средств, всего (сумма строк с 011 по 016)	010	1 084 659,00	1 410 200,00
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	974 086,00	824 074,00
өзге де түсім	012		
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013		
поступления по договорам страхования	014		
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	015	100 668,00	189 111,00
өзге де түсімдер	016	9 905,00	397 015,00
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021 жолдан 027 жолды қоса алғанда сомасы)	020	1 000 211,00	805 716,00
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер	021	334 394,00	304 455,00
тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген аванстар	022		
еңбекке ақы төлеу бойынша төлемдер	023	420 626,00	334 232,00
сыйақыны төлеу	024		
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025		
табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	239 157,00	127 249,00
басқа төлемдер	027	6 034,00	39 780,00
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол-020 жол)	030	84 448,00	604 484,00
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (041 жолдан 052 жолды қоса алғанда сомасы)	040	5 757 303,00	10 941 488,00
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041		
материалдық емес активтерді сату	042		
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату	043		
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін іске асыру	044		
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сату	045		
еншілес ұйымдарды бақылауды жоғалтқан кезде өтеу	046		
ақшалай салымдарды алып қою	047		
басқа да қаржы активтерін сату	048	5 757 303,00	10 941 488,00
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049		
алынған дивидендтер	050		
алынған сыйақылар	051		
өзге де түсімдер	052		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061 жолдан 073 жолды қоса алғанда сомасы)	060	6 793 616,00	10 153 310,00

оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	64 595,00	13 180,00
материалдық емес активтерді сатып алу	062		
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063		
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сатып алу	064		
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сатып алу	065		
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	066		
ақшалай салымдарды орналастыру	067		1 220 277,00
сыйақыны төлеу	068		
өзге қаржы активтерін сатып алу	069	6 729 021,00	8 919 853,00
қарыздар беру	070		
фьючерстік және форвардтық келісім шарттар, опциондар мен своптар	071		
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072		
басқа төлемдер	073		
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (040 жол-060 жол)	080	-1 036 313,00	788 178,00
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (091 жолдан 094 жолды қоса алғанда сомасы)	090		
оның ішінде:			
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	091		
қарыздар алу	092		
алынған сыйақылар	093		
өзге де түсімдер	094		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (жолдар сомасы 101 по 105)	100	35 211,00	
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101		
сыйақыны төлеу	102		
дивидендтерді төлеу	103	35 211,00	
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төлемдер	104		
басқа да істен шығулар	105		
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090 жол-100 жол)	110		
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	120		
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының баланстық құны өзгеруінің әсері	130		
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (030 жол +/- 080 жол +/- 110 жол +/- 120 жол +/- 130 жол)	140	-987 076,00	1 392 662,00
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	150	1 440 144,00	47 482,00
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	160	453 068,00	1 440 144,00

Басшы: Шовкоплас Андрей Владимирович

(тегі, аты, әкесінің

аты)

Бас бухгалтер: Кульмагамбетова Гульнара Амантаевна

(тегі, аты, әкесінің

аты)

Мөр орны

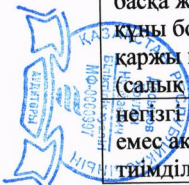

Ұйымның атауы: Алаты қаласын дамыту орталығы" Акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
01.01.2020ж. -31.12.2021жыл аралығындағы кезеңге

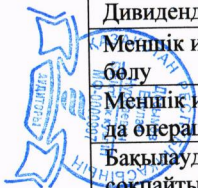
мың. теңге

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық табыстың компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
Өткен жылдың 1 қаңтарына Сальдо	010	4 719 365,00				859 737,00			5 579 102,00
Есеп саясатындағы өзгеріс	011								
Қайта есептелген сальдо (010 жол+ / 011 жол)	100	4 719 365,00				859 737,00			5 579 102,00
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (210 жол + 220 жол):	200					50 301,00			50 301,00
Жыл ішіндегі пайда (залал)	210					50 301,00			50 301,00
Өзге жиынтық пайда, барлығы (221 жолдан 229 жолды қоса алғанда сомасы):	220								
оның ішінде:									
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	221								
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	222								
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	223								

үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	224								
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	225								
Еншілес ұйымдардың кейінге қалдырылған салығына табыс салығының ставкасындағы өзгерістердің әсері	226								
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	227								
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	228								
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	229								
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолдан 318 жолды қоса алғанда сомасы):	300								
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру:	310								
оның ішінде:									
қызметкерлер қызметінің құны									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда									
Меншік иелерінің жарналары	311								
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	312								
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	313								
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	314								
Дивидендтерді төлеу	315								
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлу	316								
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	317								
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318								

Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318										-1 824,00			-1 824,00
Баска операциялар	319													
Есепті жылдың 1 қаңтарына Сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол + 319-жол)	400	4 719 365,00									908 214,00			5 627 579,00
Есеп саясатындағы өзгеріс	401													
Есеп саясатындағы өзгеріс	500	4 719 365,00									908 214,00			5 627 579,00
Жалпы жиынтық пайда, барлығы (610 жол+ 620 жол):	600							3 917,00			-1 481 114,00			-1 477 197,00
Жыл ішіндегі пайда (залал)	610										-1 481 114,00			-1 481 114,00
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (621-ден 629-ға дейінгі жолдар сомасы):	620							3 917,00						3 917,00
оның ішінде:														
Баска жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	621													
баска жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	622													
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	623							3 917,00						3 917,00
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	624													
Зейнетақы міндеттемелері бойынша ақтуарлық пайдалар (залалдар)	625													
Еншілес компаниялардың кейінге қалдырылған салығына табыс салығының ставкасындағы өзгерістердің әсері	626													
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	627													
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	628													

Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629								
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (жолдар сомасы 710 по 718)	700					-35 211,00			-35 211,00
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710								
оның ішінде:									
қызметкерлер қызметінің құны									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда									
Меншік иелерінің жарналары	711								
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712								
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	713								
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	714								
Дивидендтерді төлеу	715					-35 211,00			-35 211,00
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлу	716								
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	717								
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718								
Басқа операциялар	719								
Есепті жылдың 31 желтоқсанына Сальдо (500 жол + 600 жол + 700 жол + 719 жол)	800	4 719 365,00				3 917,00	-608 111,00		4 115 171,00

Басшы: Руководитель: Шовкопьяс Андрей Владимирович

(тегі, аты, әкесінің аты)

Бас бухгалтер: Кульмагамбетова Гульнара Амантаевна

(тегі, аты, әкесінің аты)

Мөрдің орны

Handwritten signature in blue ink.

**«Алматы қаласын дамыту орталығы» Акционерлік қоғамының
2021 жылғы қаржылық есептілігіне
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА**

Жалпы мәліметтер

1. Жалпы мәліметтер

1. Ұйымның толық атауы: «Алматы қаласын дамыту орталығы» Акционерлік қоғамы.

Қысқартылған атауы: «АДО» АҚ (бұдан әрі - Қоғам).

2. Меншік нысаны: Жеке.

3. Бизнес – сәйкестендіру нөмірі — 080 740 008 669.

4. Орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, 050010, Алматы қ., Абай даңғылы, 90.

5. Жалғыз акционер (мемлекеттік акциялар пакетін қабылдау-тапсыру актісі негізінде иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын орган): «Алматы қаласы стратегия және бюджет басқармасы» Коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – КММ). КММ соңғы иесі Алматы қаласы Әкім аппараты коммуналдық мемлекеттік мекемесі болып табылады. СТТН: 600700016987; БСН: 960140000448. Заңды мекен-жайы: Қазақстан, 050001, Алматы қ., Республика аалңы, 4.

6. Басқару органы: Директорлар кеңесі.

7. Атқарушы орган: Басқарма.

8. Қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды жүзеге асыратын орган: Ішкі аудит қызметі.

9. Қоғамның негізгі қызмет түрлері болы табылады:

1) Алматы қаласының тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуына жәрдемдесу;

2) Алматы қаласының стратегиялық және бағдарламалық құжаттарын әзірлеуді консультациялық, консалтингтік және әдістемелік сүйемелдеу, сондай-ақ олардың мониторингі;

3) салалық және аумақтық бағдарламаларды әзірлеуді консультациялық, консалтингтік және әдістемелік сүйемелдеу, олардың орындалуын бақылау, Алматы қаласының экономикалық дамуын болжау;

4) Алматы қаласы әкімшілігінің қызметін ақпараттық-сараптамалық сүйемелдеу;

5) Алматы қаласының көрсеткіштерін, оның ішінде халықаралық рейтингтерді ескере отырып талдау және мониторингілеу;

6) талдамалық және маркетингтік зерттеулер, әлеуметтік және басқа да қоғамдық сауалнамаларды жүргізу;

7) мемлекеттік қызметтерді көрсету сапасын талдау, сапасын арттыру, халыққа қызмет көрсету процестерін оңтайландыру және Алматы қаласы тұрғындарының қанағаттану деңгейін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу;

8) ақпараттық технологиялар саласында консультациялық және ақпараттық қызметтер көрсету;

9) дерекқорларды және ақпараттық ресурстарды және (немесе) жүйелерді құру және пайдалану жөніндегі қызметтерді көрсету;

10) деректерді өңдеу қызметтерін көрсету, ақпаратты орналастыру қызметтерін көрсету және соған байланысты қызмет көрсету;

11) «Smart Almaty» және Алматы қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуына бағытталған басқа да жобаларды іске асыру;

12) жеке әріптесті анықтау бойынша тікелей келіссөздер барысында жергілікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларының бизнес-жоспарларына, жергілікті

мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары шеңберінде жергілікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша конкурстық құжаттамасына сараптама жүргізу;

13) жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың, сондай-ақ республикалық бюджеттен кредиттер және нысаналы даму трансферттері есебінен қаржыландыру жоспарланған жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемесіне экономикалық сараптама жүргізуді жергілікті атқарушы органдар айқындайтын заңды тұлғалар жүзеге асырады;

14) жергілікті бюджеттер есебінен заңды тұлғалардың жарғылық капиталына мемлекеттің қатысуы арқылы жүзеге асыру жоспарланған бюджеттік инвестицияларға экономикалық сараптама жүргізу;

15) Алматы қаласының мемлекеттік органдары мен ұйымдарына халықтың өтініштерін қабылдау және өңдеу үшін жағдай жасау және жауаптардың берілуін қадағалау;

16) Алматы қаласын тұрақты дамыту үдерістері шеңберінде іс-шаралар, фестивальдар, форумдар, көрмелер, семинарлар, тренингтер, презентациялар, ғылыми-практикалық конференциялар ұйымдастыру және өткізу;

17) жекелеген мәселелер бойынша Алматы қаласы әкімдігінің мүдделерін білдіру;

18) Алматы қаласының экономикасына инвестициялар мен инновацияларды тарту;

19) заңды тұлғалардың жарғылық капиталына бақылаусыз қатысу арқылы инвестициялық жобаларды іске асыру.

10. Қоғамның Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА НЕГІЗДЕМЕ

Осы қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2019 жылғы 1 шілдедегі №665 бұйрығына сәйкес дайындалған. Қоғам Алматы қ. Бостандық ауданы бойынша Әділет департаментінде 2008 жылы 14 шілдеде тіркелген, заңды тұлға болып табылады, жалғыз акционердің 2012 жылғы 19 қазандағы №42 шешімімен бекітілген Жарғының негізінде әрекет етеді. Тіркеу нөмірі № 93141-191 О-АО.

Қоғамның қызметін жүргізу шарттары

Қазақстан Республикасы нарықтық экономиканың талаптары бойынша экономикалық реформаларды жүзеге асыруды және өзінің заңнамалық, салықтық және нормативтік-құқықтық базасын дамытуды жалғастыруда. Қазақстан экономикасының болашақ тұрақтылығы осы реформалар мен әзірлемелерге, үкімет қабылдаған экономикалық, қаржылық және монетарлық шаралардың тиімділігіне көп деңгейде байланысты.

Қазақстан экономикасы әлемдегі іскерлік белсенділіктің төмендеуіне және экономикалық дамудың баяулауына сезімтал.

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік қаржылық-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қалыптасқан жағдайларының Қоғамның қызмет нәтижелеріне және қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауды көрсетеді. Болашақ шаруашылық жүргізу жағдайларының нақты әсері басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

Үздіксіз қызмет қағидасы

Қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындаған кезде басшылық Қоғамның жақын болашақта үздіксіз қызмет ету мүмкіндігін бағалайды. Қаржылық есеп беру, егер басшылықтың Қоғамның қызметін жою немесе айтарлықтай қысқарту ниеті мен қажеттілігі болмаса, қызметтің үздіксіздігі негізінде жасалады.

Басшылық пікір қалыптастыру барысында Қоғамның әрі қарай үздіксіз қызметін жалғастыру мүмкіндігіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғалар туралы білетін болса, бұл оқиғалар қаржылық есептілікті дайындау кезінде ашылады.

Бұл қаржылық есептілік ХҚЕС-ке сәйкес, Қоғам ұзақ уақыт бойы жұмысын жалғастыруды және Қоғамның таратылатынына ешқандай дәлел жоқтығын білдіретін қызметтің үздіксіздігі қағидасы негізінде жасалған.

Сәйкестік туралы өтініш

Бұл қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының («ХҚЕС») және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2019 жылғы 1 шілдедегі № 100 бұйрығымен бекітілген жылдық қаржылық есептілік форматында ұсынылған.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы Қоғамның функционалдық валютасы болып табылатын және осы қаржылық есептілік берілген Қазақстан теңгесі болып табылады. Теңгеде берілген барлық сандар (ең жақын) мыңға дейін дөңгелектенді.

Кәсіби пайымдауларды, бағалауларды және болжамдарды қолдану

Осы қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау кезінде басшылық активтер мен міндеттемелерді тануға және шартты активтер мен міндеттемелерді ашуға қатысты пайымдаулар, болжамдар мен бағалауларды және есептік бағаларды пайдаланды. Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Есептік бағалаулар мен негізгі болжамдар үздіксіз қызмет ету негізінде қарастырылған. Бухгалтерлік есептердегі өзгерістер осы өзгерістер болған кезеңде көрсетіледі.

Келесі қаржылық жыл ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулер енгізуі мүмкін болашаққа қатысты негізгі болжамдар және есепті күндегі бағалау белгісіздігінің басқа да негізгі көздері төменде талқыланады.

Резервтер

Кәсіпорын күмәнді дебиторлық берешек және басқа айналым активтері бойынша резервтер құрады. Күмәнді шоттарды бағалау кезінде клиент қызметінің бұрынғы және күтілетін нәтижелерін ескеру қажет. Экономикадағы, өнеркәсіптегі немесе клиенттің нақты жағдайларындағы өзгерістер қаржылық есептілікте танылған күмәнді шоттар бойынша резервке түзетулер енгізуді талап етуі мүмкін.

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде басшылық Қоғам дауласа алмайтын немесе салық органдары қосымша салықтарды есептеген жағдайда табысты дауласа алмайтынына сенбейтін салық заңнамасын сақтамаудың белгілі бағыттарын ықтимал міндеттемелер ретінде қарастырады. Мұндай анықтау елеулі пайымдауды қажет етеді және салық заңнамасы мен нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістердің және салықтық талаптарды сақтауды тексерудің тұрақты нәтижелерінің нәтижесінде өзгеруі мүмкін.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Қоғам негізгі құралдардың қалған пайдалы қызмет мерзімін кем дегенде әр қаржы жылының соңында бағалайды және егер күтулер бұрын жасалған бағалаулардан өзгеше болса, өзгерістер 8 «Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер мен қателер» ХҚЕС сәйкес бухгалтерлік бағалардағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелері 3-ескертпеде сипатталған. Бұл есеп саясатының ережелері дәйекті түрде қолданылды.

Қабылданған стандарттар мен итерпретациялар

2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енген түзетулер. Әрбір жаңа стандарттың/түзетулердің сипаты мен әсері төменде сипатталған:

✓ **3 «Бизнесті біріктіру» ХҚЕС (IFRS) түзетулер**

3 ХҚЕС (IFRS) түзетулер бизнес ретінде қарастыру үшін қызмет пен активтердің біріктірілген жиынтығы кем дегенде кірісті және бірге нәтиже шығаруға елеулі үлес қоса алатын негізгі маңызды процесті қамтуы тиіс екенін түсіндіреді. Бұл бизнеске алымды алу үшін қажетті барлық кірістер мен процестерді қамтуы міндетті емес екенін түсіндіреді.

Бұл түзетулер қаржылық есептілікке әсер еткен жоқ, бірақ Қоғам бизнесті біріктіру бойынша мәміле жасаған жағдайда болашақта қолданылуы мүмкін.

✓ **ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IAS) 39 түзетулер – «Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы»**

ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» түзетулері базалық пайыздық мөлшерлеменің реформасы тікелей әсер ететін барлық хеджирлеу қатынастарына қолданылатын бірқатар босатуларды қарастырады. Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы хеджирленетін нысаны немесе хеджирлеу құралы бойынша базалық пайыздық мөлшерлемеге негізделген ақша ағындарының туындау уақыты және/немесе сомасы туралы белгісіздік тудырса, хеджирлеу қатынастарына әсер етеді.

✓ **ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 «Маңыздылықты анықтау» түзетулер**

Түзетулер маңыздылықтың жаңа анықтамасын ұсынады, оған сәйкес «егер ақпарат оның өткізілмеуі, бұрмалануы немесе жасырылуы нақты есеп беруші ұйым туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын осы қаржылық есептілік негізінде олар қабылдайтын жалпы мақсаттағы қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушылары қабылдайтын шешімдерге әсер етеді деп күтуге болатын болса, маңызды болып табылады. Түзетулер маңыздылық тұтастай алынған қаржылық есептілік контекстіндегі ақпараттың сипатына немесе сандық маңыздылығына (жеке немесе басқа ақпаратпен бірге) байланысты болатынын түсіндіреді. Ақпаратты бұрмалау, егер ол қаржылық есептілікті негізгі пайдаланушылардың шешімдеріне әсер етеді деп күтуге болатын болса, маңызды болып табылады.

✓ **2018 жылғы 29 наурызда шығарылған «Қаржылық есептілікті ұсынудың тұжырымдамалық негіздері»**

Тұжырымдамалық негіздер стандарт болып табылмайды және Тұжырымдамалық негіздердегі ережелердің ешбірі стандарттағы кез келген ережеден немесе талаптан басым болмайды.

Тұжырымдамалық негіздердің мақсаты келесіде жатыр:

- ҚХЕС бойынша Кеңеске стандарттарды әзірлеуге жәрдемдесу;

- Стандарттардың ешбірі белгілі бір операцияны немесе басқа оқиғаны реттейтін жағдайда, қаржылық есептілікті жасаушыларға есеп саясатының ережелерін әзірлеуге жәрдемдесу; және
- Барлық тараптарға стандарттарды түсіну мен түсіндіруге жәрдемдесу.

Бұл құжат Тұжырымдамалық негіздердің ережелеріне сәйкес есеп саясатын әзірлейтін ұйымдарға әсер етеді. Тұжырымдамалық негіздердің қайта қаралған нұсқасы бірнеше жаңа ұғымдарды, активтер мен міндеттемелердің жаңартылған анықтамаларын және оларды тану критерийлерін қамтиды және кейбір маңызды ережелерді түсіндіреді.

✓ **ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулер – «COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша шегінулер»**

2020 жылы 28 мамырда ХҚЕС бойынша Кеңес ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалдау» - «COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша шегінулерге» түзетулер шығарды.

Бұл түзету жалға алушыларды COVID-19 пандемиясының тікелей салдары ретінде пайда болған жалдау бойынша шегінулер жағдайында жалдау шарттары өзгерістерін есепке алу үшін 16 ХҚЕС талаптарын қолданудан босатуды қарастырады. Практикалық сипатты жеңілдету ретінде жалға алушы жалға берушінің COVID-19 пандемиясына байланысты жалға беру кейінге шегеруі жалға беруді өзгерту болып табылатыны туралы шешім қабылдауы мүмкін. Мұндай шешім қабылдайтын жалдаушы COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша шегінумен негізделген жалдау төлемдеріндегі кез келген өзгерістерді, бұл өзгеріс егер жалдау шартының түрлендірілуі болып табылмаса, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес қалай көрсетілетінін ескеруі қажет. Бұл түзету 2020 жылдың 1 маусымынан немесе сол күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

✓ **Шығарылған, бірақ күшіне енбеген стандарттар**

Төменде шығарылған, бірақ Қоғамның қаржылық есептілігі жарияланған күні күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер берілген.

✓ **ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»**

2017 жылдың мамырында ХҚЕС бойынша кеңес ХҚЕС (IFRS) 17 "Сақтандыру шарттары" шығарды, бұл ақпаратты тану мен өлшеу, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін кешенді жаңа қаржылық есептілік стандарты. ХҚЕС (IFRS) 17 күшіне енген кезде ол 2005 жылы шығарылған ХҚЕС (IFRS) 4 "Сақтандыру келісімшарттары" алмастырады. ХҚЕС (IFRS) 17 сақтандыру шарттарының барлық түрлеріне (яғни өмірді және өмірді сақтандырудан тыс сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан, сондай-ақ еркін қатысу шарттары бар кейбір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Қолдану аясына қатысты бірнеше ерекшеліктер бар. ХҚЕС (IFRS) 17 негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін тиімдірек және дәйекті сақтандыру келісімшарттары үшін есеп үлгісін қамтамасыз ету болып табылады. Негізінен бұрынғы жергілікті есеп саясатына негізделген ХҚЕС (IFRS) 4 талаптарынан айырмашылығы, ХҚЕС (IFRS) 17 бухгалтерлік есептің барлық тиісті аспектілерін қамтитын сақтандыру келісімшарттары үшін кешенді есеп үлгісін ұсынады.

17 ХҚЕС (IFRS) негізінде келесімен толықтырылған жалпы үлгі жатыр:

- Тікелей қатысу шартымен сақтандыру шарттары үшін белгілі бір түрлендірулер (айнымалы сыйақылау әдісі).
- Жеңілдетілген әдіс (сыйлықақыны бөлу негізіндегі тәсіл) негізінен қысқа мерзімді шарттар үшін. 17 ХҚЕС (IFRS) салыстырмалы ақпарат талап етілетін, 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдер үшін күшіне енеді.

Ұйым 9 ХҚЕС (IFRS) және 15 ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС (IFRS) бірінші қолданған күні немесе оған дейін қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі..

✓ **1 ХҚЕС (IAS) – «Міндеттемелердің қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді ретінде жіктелуі» түзетулер**

2020 жылдың қаңтарында ХҚЕС 1 ХҚЕС (IAS) 69-76 тармақтарына міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеуге қойылатын талаптарды түсіндіру үшін түзетулер шығарды.

Түзетулерде келесілер түсіндіріледі:

- Міндеттемелерді өтеуді кейінге қалдыру ретінде не түсіндіріледі;
- міндеттемелерді өтеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы тиіс;
- міндеттемелердің жіктелуіне ұйымның міндеттемені өтеуді кейінге қалдыру құқығын жүзеге асыру ықтималдығы әсер етпейді;
- айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құралдың өзі үлестік құрал болған жағдайда ғана міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді.

2020 жылдың 23 қаңтарында ХҚЕС 1 ХҚЕС (IAS) қолдану аясы шектеулі ауқымды түзету шығарды, онда міндеттемелер есепті кезеңнің соңындағы құқықтарға байланысты қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді болып жіктелуі тиіс екенін түсіндіреді.

Түзету келесі талаптарды белгілейді:

- Міндеттемелер ұзақ мерзімділер санатына жатады, егер есепті кезеңнің соңында ұйым оларды өтеуді кемінде он екі айға кейінге қалдыруға елеулі құқығы болса. Түзету бұдан былай шартсыз құқықтарға сілтеме жасамайды, себебі несиелер сирек шартсыз болады (мысалы, несиелік келісімде ерекше шарттар болуы мүмкін).
- Бағалау кезінде құқықтың бар-жоғы анықталады, бірақ ұйымның бұл құқықты жүзеге асыратынын қарастырмайды. Сондықтан басшылықтың күтулері жіктеуге әсер етпейді.
- Кейінге қалдыру құқығы ұйым есепті күнгі қолданыстағы шарттарды орындаған жағдайда ғана болады. Міндеттеме, егер есеп беру күні немесе одан бұрын қандай да бір шарт бұзылса, тіпті есепті кезеңнің соңында несие беруші осы шартты орындау міндетінен босатылған болса да, қысқа мерзімді болып жіктеледі. Екінші жағынан, егер мұндай несие бойынша нақты шарт тек есепті күннен кейін бұзылса, несие ұзақ мерзімді болып жіктеледі.
- «Реттеу» ақша қаражаттарымен, экономикалық пайданы білдіретін басқа ресурстармен немесе ұйымның меншікті үлестік құралдарымен міндеттемені өтеу ретінде анықталады. Меншікті капиталға айырбастауға болатын айырбасталатын құралдар үшін ерекшеліктер бар, бірақ бұл тек айырбастау опционы күрделі қаржы құралының жеке құрамдас бөлігі болып табылатын үлестік құрал ретінде жіктелген құралдарға ғана қатысты.

Бұл түзету міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелерге жіктеу жөніндегі нұсқаулықты өзгертуге әкеледі. Ол міндеттемелердің жіктелуіне әсер етуі мүмкін, әсіресе жіктеуді анықтау кезінде басшылықтың ниетін бұрын ескерген ұйымдарда, сондай-ақ меншікті капиталға айырбасталуы мүмкін кейбір міндеттемелерге қатысты болады. Бұл жіктеуге ұйымның есеп беру күнінен кейінгі күтулері немесе оқиғалары әсер етпейді (мысалы, талаптан бас тартуды алуы немесе шектеуші шартты бұзуы). Түзету сонымен қатар 1 ХҚЕС (IAS) міндеттемені «реттеу» ретінде нені айтатыны түсіндіріледі.

Бұл түзетулер 8 ХҚЕС (IAS сәйкес) ретроспективті түрде 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қолданылуы тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Егер ұйым түзетулерді ертерек мерзімдер үшін қолданса, ол бұл фактіні ашып көрсетуі керек. Қоғамдар осы түзетуді ескере отырып, өздерінің қолданыстағы жіктелуін қарап шығуы және қандай да бір өзгертулер қажет екенін анықтауы керек.

✓ **(IFRS) 3 ХҚЕС (IFRS) – «Концептуалдық негіздерге сілтемелер» түзетулер**

2020 жылдың мамырында ХҚЕС 3 ХҚЕС (IFRS) "Бизнес біріктірулері" – Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелерге" түзетулер шығарды. Осы түзетулердің мақсаты стандарттың талаптарына елеулі өзгерістер енгізбестен, 1989 жылы шығарылған "Қаржылық есептілікті жасау және ұсыну негіздеріне сілтемелерді" 2018 жылғы наурызда шығарылған "Қаржылық есептілікті ұсыну негіздеріне сілтемелермен" алмастыру болып табылады. Кеңес сонымен қатар "2-ші күнгі" ықтимал табыстар мен шығындарды болдырмау үшін 37 ХҚЕС (IAS) немесе 21 КРМФО (IFRIC) «Міндетті төлемдер» қолданатын міндеттемелер мен шартты міндеттемелерді, егер олар жеке мәмілелердің бөлігі ретінде туындаса, 3 ХҚЕС (IFRS) тану принципін ерекшелік қосты. Сонымен бірге, Кеңес "Қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну негіздеріне" сілтемелерді ауыстыру әсер етпейтін шартты активтерге қатысты 3 ХҚЕС (IFRS) қолданыстағы талаптарын нақтылау туралы шешім қабылдады.

Бұл түзетулер 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және болашақта қолданылады.

✓ **16 ХҚЕС (IAS) – «Негізгі құралдар: мақсатты пайдалану алдындағы түсімдер» түзетулер**

2020 жылдың мамыр айында ХҚЕС бойынша Кеңес "Негізгі құралдар: мақсатты пайдалану алдындағы түсімдер" құжатын шығарды, ол субъектілерге негізгі құралдар объектісінің құнынан осы объектіні жеткізу процесінде жасалған объектілерді оның орналасқан жеріне дейін жеткізу және басшылықтың ниетіне сәйкес оның жұмыс істеуі үшін қажетті жағдайға келтіру барысында сатудан түскен кез келген түсімдерді шегеруге тыйым салады. Оның орнына ұйым осы бұйымдарды сатудан түскен түсімдерді және осы бұйымдарды өндіруге кеткен шығындарды пайда немесе залал құрамында таниды.

Бұл түзетулер 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және ұйым осы түзетулерді бірінші рет қолданатын жылдағы қаржылық есептілікте ең ерте ұсынылған күннің басталу күні немесе одан кейін пайдалануға берілген негізгі құралдардың баптарына ретроспективті түрде қолданылуы тиіс.

✓ **37 ХҚЕС (IAS) – «Ауыртпалықты шарттар – шартты орындау шығындары» түзетулер**

2020 жылдың мамыр айында ХҚЕС бойынша Кеңес 37 ХҚЕС (IAS) шарттың ауыртпалықты немесе шығынды екенін бағалау кезінде ұйымның қандай шығындарды ескеру қажеттігін түсіндіретін түзетулер шығарды. Түзетулер «шартқа тікелей байланысты шығындарға» негізделген тәсілді қолдануды көздейді. Тауарларды немесе қызметтерді ұсыну шартына тікелей қатысты шығындарға осы шартты орындауға арналған қосымша шығындар да, келісімшартты орындауға тікелей қатысты бөлінген шығындар да кіреді. Жалпы және әкімшілік шығындар шартқа тікелей байланысты емес, сондықтан оларды контрагент тікелей өтеуге болатын жағдайларды қоспағанда, олар алынып тасталады.

Бұл түзетулер 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді.

- ✓ **1 ХҚЕС (IFRS) «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының алғашқы қолданылуы» түзетулер** – Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының бірінші рет қолданушы еншілес ұйым

ХҚЕС-ты 2018-2020 жылдарға арналған жыл сайынғы жетілдірулер шеңберінде ХҚЕС бойынша Кеңес 1 ХҚЕС IFRS) «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдануға» түзетулерін шығарды. Осы түзетуге сәйкес, 1 ХҚЕС (IFRS) D16(a) тармағын қолдануды таңдаған еншілес ұйым жинақталған бағамдық айырмашылықтарды бас ұйымның ХҚЕС-ке көшу күні негізінде бас ұйымның қаржылық есептілігінде танылған сомаларды пайдалана отырып бағалай алады. Бұл түзету 1 ХҚЕС (IFRS) D16(a) тармағын қолдануды таңдайтын қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға да қолданылады.

Бұл түзету 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Ертерек қолдануға рұқсат етіледі.

- ✓ **9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» түзетулер** – қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тестін» өткізу кезіндегі сыйақылау комиссиясы

ХҚЕС-ты 2018-2020 жылдар аралығындағы жыл сайынғы жетілдірушілер шеңберінде ХҚЕС бойынша Кеңес 9 ХҚЕС (IFRS) түзетуді шығарды. Түзету жаңа немесе өзгертілген қаржылық міндеттеменің шарттарының бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай айырмашылығы бар-жоғын бағалау кезінде ұйымның қарастыратын сыйақы сомасын түсіндіреді. Мұндай сомаларға белгілі бір несие беруші мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялар, соның ішінде басқа тараптың атынан несие беруші немесе қарыз алушы төлеген немесе алған комиссиялық сыйақылар кіреді. Ұйым осы түзетуді ұйым бірінші рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күні немесе одан кейін өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қолдануы керек.

Бұл түзету 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

- ✓ **МСФО (IAS) 41 ХҚЕС (IAS) «Ауыл шаруашылығы» түзетулер** – әділ құнды бағалау кезіндегі салық салу

ХҚЕС-ты 2018-2020 жылдар аралығындағы жыл сайынғы жетілдірушілер шеңберінде ХҚЕС бойынша Кеңес 41 ХҚЕС (IAS) "Ауыл шаруашылығына" түзетулер шығарды. Түзету 41 ХҚЕС (IAS) ұйымдар 41 ХҚЕС (IAS) қолдану аясындағы активтердің әділ құнын бағалау кезінде салық салуға байланысты ақша ағындарын есепке қоспайтынын білдіретін 22 тармағындағы талаптарды алып тастайды. Ұйым осы түзетуді 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басталу күніне немесе одан кейінгі әділ құнды

бағалауға қатысты перспективалық түрде қолдануы керек. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

ХҚЕС-ке түзетулерді толық түсіндіру:

2020 жылғы 14 мамырда ХҚЕС бойынша Кеңес (бұдан әрі – Кеңес) қолданылу аясы шектеулі түзетулер пакетін шығарды:

- 16 ХҚЕС (IAS): «Негізгі құралдар – мақсатты пайдалану басталғанға дейін алынған кірістер»;
- 37 ХҚЕС (IAS): «Ауыртпалықты шарттар – шартты орындауға жұмсалған шығындар»;
- 3 ХҚЕС (IFRS): «Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер»;
- 1 ХҚЕС (IFRS), 9 ХҚЕС (IFRS), 16 ХҚЕС (IFRS) және 41 ХҚЕС (IAS) қатысты 2018–2020 жж. арналған жыл сайынғы ХҚЕС жетілдірулер

Осы түзетулердің барлығы 2022 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

16 ХҚЕС (IAS): «Негізгі құралдар – мақсатты пайдалану басталғанға дейін алынған кірістер»
16 ХҚЕС (IFRS) сәйкес активтің бастапқы құнына активті дұрыс жерге жеткізу және басшылықтың ниетіне сәйкес пайдалану үшін қолайлы жағдайға келтіру үшін жұмсалған кез келген шығындар кіреді. Бұл шығындар активтің дұрыс жұмыс істеп тұрғанын тексеруге арналған шығындарды қамтиды. 16 ХҚЕС (IFRS) түзету негізгі құралдар объектісінің өзіндік құнынан активті мақсатты пайдалануға дайындау процесінде өндірілген өнімді сатудан алынған кірісті шегеруге тыйым салады (мысалы, дұрыс жұмыс істейтініне көз жеткізу үшін жасалған станокты сынау барысында өндірілген үлгілерді сатудан түскен кіріс). Мұндай үлгілерді сатудан түскен кірістер, оларды өндіруге кеткен шығындармен бірге енді пайда немесе залал құрамында танылады. Ұйымдар осындай объектілердің құнын бағалау үшін 2 ХҚЕС (IAS) "Қорларды" қолданады. Құнға мұндай тексерілген активтің амортизациясы қосылмайды, себебі ол әлі мақсатты пайдалануға дайын емес. Түзету сонымен қатар ұйым оның техникалық және физикалық өнімділігін бағалау кезінде «активтің дұрыс жұмыс істеуін тексеретінін» түсіндіреді. Бұл активтің қаржылық тиімділігі бұл бағалау үшін маңызды емес. Осылайша, актив басшылықтың ниетіне сәйкес пайдаланыла алады және басшылық күткен операциялық тиімділік деңгейіне жеткенге дейін амортизациялануы мүмкін. Осы түзетуге сәйкес ұйымдардан кәсіпорынның қалыпты қызметінің нәтижесі болып табылмайтын өндірілген объектілерге қатысты кірістер мен шығындардың сомасын бөлек ашып көрсетуді талап етеді. Сонымен қатар, ұйым жиынтық кіріс туралы есепте осындай кірісті қамтитын жолды ашып көрсетуі керек.

Бұл түзету активті дұрыс жерге жеткізу және оны мақсатты пайдалану үшін қолайлы жағдайға келтіру процесінде өнімдер өндірілетін және сатылатын және басшылық активтің пайдалануға дайындығы туралы қорытындыға келуі үшін оның операциялық тиімділігін бұрын бағалаған кәсіпорындарға айтарлықтай әсер етуі мүмкін (мысалы, тау-кен өнеркәсібінде). Басшылық сатылған объектілердің құнын қадағалау және активті бұрынғыдан ертерек мақсатты пайдалануға дайын екендігін есепке алу үшін белгілі бір процестерді енгізуі қажет болуы мүмкін.

Өтпелі кезеңге келесі ережелер қарастырылған:

16 ХҚЕС (IAS) өтпелі кезең үшін ережеге түзету ретроспективті түрде қолданылады, бірақ ұйым осы түзетулерді алғаш қолданған қаржылық есептілік ұсынылған ең ерте кезең үшін немесе осы күннен кейінші басшылықтың күтулеріне сәйкес пайдалану үшін қажетті жағдайға келтірілген және қажетті орынға жеткізілген негізгі құралдардың объектілеріне қатысты ғана

қолданылады. Ұйым түзетулерді бастапқы қолданудың жиынтық әсерін бірінші ұсынылған ең ерте кезеңнің басындағы бөлінбеген пайданың қалдығын (немесе жағдайға қарай меншікті капиталдың басқа құрамдас бөлігіне) түзету ретінде тануы тиіс. 16 ХҚЕС (IFRS) Өтпелі кезең үшін арнайы ережелер жоқ.

37 ХҚЕС (IAS): «Ауыртпалықты шарттар – шартты орындауға кеткен шығындар» 37 ХҚЕС (IAS) анықтамасына сәйкес, міндеттемені орындаудың міндетті болатын шығындары шарт бойынша алынуы күтілетін экономикалық пайдадан асатын шарттар ауыртпалықты шарт ретінде анықталады.

Міндетті болатын шығындар екі шаманың ең кішісі болып табылады: шарттан шығудың таза құны немесе шартты орындау шығындары. Түзету «шартты орындауға кететін шығындар» түсінігін түсіндіреді.

Түзету шартты орындауға тікелей шығындарды қамтитынын түсіндіреді:

- мұндай шартты орындауға арналған қосымша шығындар (мысалы, еңбекақы төлеу мен материалдардың тікелей шығындары);
- шарттарды орындауға тікелей байланысты басқа да шығындарды бөлу (мысалы, шартты орындау үшін пайдаланылатын негізгі құралдар объектісіне амортизациялық аударымдарды бөлу).

Түзету сонымен қатар ауыртпалықты шарт үшін жеке резервті жасамас бұрын ұйымның шартты орындауға міндеттелген активтерге емес, шартты орындау үшін пайдаланылған активтердің құнсыздануынан болған шығынды танитынын түсіндіреді.

Осы түзетуді қолдану ауыр резервтердің көп бөлігін ауыртпалықты шарт ретінде тануға әкелуі мүмкін, себебі кейбір ұйымдар бұрын шартты орындау құнына тек қосымша шығындарды қосқан.

37 ХҚЕС (IAS) Ұйым өзінің барлық міндеттемелерін әлі толық орындамаған шарттарға түзетулерді бірінші рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басында (алғашқы қолдану күні) қолдануы тиіс. Ұйым салыстырмалы мәліметтерді қайта есептемеуі керек. Ұйым түзетулерді бастапқы қолданудың жиынтық әсерін кезең басындағы бөлінбеген пайда қалдығын немесе бастапқы қолдану күніндегі меншікті капиталдың басқа құрамдас бөлігіне түзету ретінде тануы тиіс.

3 ҰТС (IFRS): «Тұжырымдамалық негізге сілтеме». ХҚЕС бойынша Кеңес бизнесті біріктіру кезіндегі актив немесе міндеттемені нені құрайтынын анықтау үшін 2018 жылғы қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негізіне сілтемені қосу үшін 3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнестің бірігуі» жаңартты.

Осы түзетуді қабылдағанға дейін 3 ХҚЕС (IFRS) 2001 жылғы Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негізіне сілтемені қамтыды..

Сонымен қатар, Басқарма міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін 3 ХҚЕС (IFRS) жаңа ерекшелік қосты. Бұл ерекшелік міндеттемелері мен шартты міндеттемелерінің кейбір түрлеріне қатысты 3 ХҚЕС (IFRS) қолданатын ұйымдар 2018 жылғы Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне емес, 37 ХҚЕС (IAS) «Бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтерге» немесе 21 КРМФО (IFRIC) 21 «Алымдарға» сілтеме жасау керектігін түсіндіреді. Бұл жаңа ерекшеліксіз ұйым 37 ХҚЕС (IAS) стандартына сәйкес мойындамайтын бизнесті біріктіру кезінде кейбір міндеттемелерді тануы керек болар еді.

Сондықтан сатып алғаннан кейін бірден ұйым мұндай активтерді тануды тоқтатуы және экономикалық пайданы көрсетпейтін кірісті тануы керек. Кеңес сонымен қатар сатып алушы 37 ХҚЕС (IAS) стандартына сәйкес анықталған шартты активтерді сатып алу күнінде танымайтынын түсіндірді.

3 ХҚЕС (IFRS) сатып алу күні 2022 жылдың 1 қаңтарынан басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басына немесе одан кейін болатын бизнесті біріктіруге қолданылады.

2018–2020 жж. арналған ХҚЕС жыл сайынғы жетілдірулер.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату үшін «10% тестке» енгізілген төлемдер. 9 ХҚЕС (IFRS) түзету қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату үшін «10% тестке» қандай төлемдерді қосу керектігі туралы мәселені қарастырады. Шығындар немесе төлемдер үшінші тұлғалардың немесе несие берушінің пайдасына жасалуы мүмкін.

Осы түзетуге сәйкес, үшінші тұлғалардың пайдасына шығындар немесе төлемдер "10% тестке" қосылмайды. 16 ХҚЕС (IFRS) «Жалдау» стандартына сәйкес көрнекі мысалдар. Кеңес жалдау құқығын жақсартуға қатысты жалға беруші төлемдерінің мысалын алып тастап 16 ХҚЕС (IFRS) ілеспе 13 иллюстрациялық мысалға түзетулер енгізді. Бұл түзету жалға беруді жақсартуды есепке алу тәсіліне қатысты ықтимал түсінбеушіліктерді болдырмау үшін жасалған.

9 ХҚЕС (IFRS) ұйым түзетуді бірінші рет қолданған жылдық есепті кезеңнің басында немесе одан кейін түрлендірілген немесе өзгертілген қаржылық міндеттемелерге қолданылады.

ХҚЕС алғаш рет қолданатын еншілес ұйым

1 ХҚЕС (IFRS) егер еншілес ұйым ХҚЕС бас ұйымнан кешірек қолданатын болса, босатуға рұқсат береді.

Еншілес ұйым өз активтері мен міндеттемелерін, егер шоғырландыру рәсімдеріне және бас компания еншілес ұйымды сатып алған бизнесті біріктіру нәтижелеріне түзетулер енгізілмесе, бас ұйымның ХҚЕС-ке көшу күні негізінде оның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілген баланстық құн бойынша бағалай алады.

Кеңес 1 ХҚЕС (IFRS) бойынша босатуды қолданған ұйымдарға бас компанияның ХҚЕС-ке көшу күніне негізделген бас компания сомаларын пайдалана отырып, жинақталған бағамдық айырмашылықтарды өлшеуге мүмкіндік беру үшін 1 ХҚЕС-қа түзету енгізді. 1 ХҚЕС (IFRS) бұл түзету ХҚЕС алғаш рет қолданатын ұйымдар үшін шығындарды азайту мақсатында жинақталған бағамдық айырмашылықтарға жоғарыда көрсетілген босатуды таратады. Ол сондай-ақ 1 ХҚЕС (IFRS) бойынша бірдей босатуды пайдаланатын қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға да қолданылады.

1 ХҚЕС (IFRS) Өтпелі кезең үшін арнайы ережелер жоқ.

Әділ құн бойынша бағалауға салық салу

Кеңес 41 (IAS) «Ауыл шаруашылығы» стандартына сәйкес әділ құнды бағалау кезінде салық салу мақсатында ұйымдардың ақша ағындарын алып тастау талабын алып тастады. Бұл түзету салық салудан кейінгі ақша ағындарын дисконттау жөніндегі стандарт талабына сәйкестікті қамтамасыз етуі керек.

41 ХҚЕС (IAS) 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басындағы әділ құнды бағалауға қолданылады.

Шетелдік валютадағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда мәміле жасалған күнгі қолданыстағы валюта бағамы бойынша танылады. Шетелдік валютада көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелері есепті күнгі қолданыстағы валюта бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық айырмашылықтар пайда мен залал туралы есепте танылады. Қазақстан Республикасындағы ресми валюта бағамы ретінде Қазақстан қор биржасында (ҚҚБ) белгіленген орташа алынған шетел валютасының бағамы қолданылады.

ҚҚБ валюталық айырбас бағамы мынаны құрады

Валюталар	2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
1 АҚШ доллары	431,67	420,71
1 Еуро	487,79	516,13
1 ресей рублі	5,77	5,65

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған залалдар шегерілген өзіндік құны бойынша есепке алынады. Бұл құн, егер тану критерийлері орындалса, мұндай шығындар туындаған кездегі машиналар мен жабдықтардың қосалқы бөлшектерінің құнын қамтиды.

Негізгі құралдардың бастапқы құнына импорттық баждарды және қайтарылмайтын салықтарды қоса алғанда, сатып алу бағасы, сондай-ақ активтерді жұмыс жағдайына келтіруге және нысаналы пайдалану орнына тасымалдауға тікелей байланысты кез келген шығындар кіреді.

Амортизация активтің пайдалы қызмет мерзімі ішінде бір сызықтық әдіспен есептеледі. Қоғамның негізгі құралдарының пайдалы қызмет ету мерзімі мынаны құрайды:

Негізгі құралдардың санаты	Қызмет ету мерзімі, жыл
Ғимараттар мен құрылыстар	10 - 40 жыл
Машиналар мен жабдықтар	3 - 10 жыл
Көлік құралдары	5 - 7 жыл
Басқа негізгі құралдар	3 - 25 жыл

Ағымдық жөндеу, техникалық қызмет көрсету және күрделі жөндеу бойынша шығындар сияқты активтер пайдалануға берілгеннен кейін туындаған шығындар, әдетте, осындай шығындар туындаған кезеңде пайда мен залал туралы есепте танылады. Негізгі құралдар объектісіне қатысты кейінгі шығындар, егер Компания негізгі құралдарды пайдаланудан күтілетін болашақ экономикалық пайданы жоғары сенімділікпен алатын болса, бастапқы бағаланған стандартты өнімділік (пайдалы қызмет ету мерзімінің, қуаттылықтың артуы және т.б.) негізгі құралдардың қосымша құны ретінде капиталдандырылады.

Негізгі құралдар объектісі актив ретінде бастапқы танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған залалдар шегерілген бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Негізгі құралдарды тануды тоқтату істен шыққан жағдайда немесе егер болашақта осы активті пайдаланудан немесе істен шығуынан экономикалық пайда алу күтілмейтін болса орын алады. Активті тануды тоқтатудан туындаған кірістер немесе шығындар (істен шығудан болған таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелген) активті тану тоқтатылған есептік жылдың кірістер мен шығындар туралы есебіне қосылады. Активтің қалдық құны, пайдалы пайдалану мерзімі мен амортизация әдістері қайта қаралады және қажет болған жағдайда әрбір қаржылық жылдың соңында түзетіледі.

Активтер сатылған немесе істен шыққан кезде олардың құны мен жинақталған амортизациясы қаржылық есептен алынып тасталады және олардың істен шығуынан туындайтын кез келген кірістер немесе шығыстар пайда мен залал туралы есепке қосылады.

Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік деректерінің сенімділігін қамтамасыз ету мақсатында Қоғам жыл сайын негізгі құралдарға түгендеу жүргізеді.

Материалдық емес активтер

Жеке сатып алынған компьютерлік бағдарламалық жасақтамамен ұсынылған пайдалы пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтер бастапқы тану кезінде өзіндік құны бойынша бағаланады. Қоғамның материалдық емес активтерін пайдалы пайдаланудың орташа мерзімі он жылды құрайды. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған залалдар шегерілген бастапқы құны бойынша есепке алынады. Өнімді әзірлеуге капиталдандырылған шығындарды қоспағанда, Қоғамда өндірілген материалдық емес активтер капиталдандырылмайды, ал тиісті шығыстар ол пайда болған есепті жылдағы пайда мен залал туралы есепте көрсетіледі.

Пайдалы қызмет ету мерзімі шектеулі материалдық емес активтер осы кезең ішінде амортизацияланады және материалдық емес активтің құнсыздануы мүмкін белгілері болған жағдайда құнсыздану тұрғысынан бағаланады. Пайдалы пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтің амортизациялық мерзімі мен әдісі кем дегенде әрбір есепті жылдың соңында қайта қаралады. Күтілетін пайдалы қызмет мерзімінің немесе активке енгізілген болашақ экономикалық пайданы тұтынудың күтілетін үлгісінің өзгеруі қаржылық есептілікте кезеңдегі немесе жағдайға қарай амортизациялық есептеу әдісінің өзгеруі ретінде көрсетіледі және бағалау мәндеріндегі өзгеріс ретінде есепке алынады. Пайдалы қызмет ету мерзімі шектеулі материалдық емес активтердің амортизациясы бойынша шығыстар материалдық емес активтің функциясына сәйкес келетін шығыстар санатында пайда мен залал туралы есепте танылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелер

Қоғам қаржы активтері мен міндеттемелерді құралдың шарттық талаптарының бөлігі болған кезде балансында таниды. Қаржы активтері мен міндеттемелер мәміленің орындалу күні бойынша есепке алуды пайдалана отырып танылады. Қоғамның қаржы активтері мен міндеттемелеріне сауда және басқа дебиторлық берешек, сауда және басқа кредиторлық берешек кіреді. Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алудың заңды құқығы болған кезде және Қоғам таза сомаға есеп айырысу немесе активті сату және міндеттемені бір уақытта өтеу ниеті болған кезде ғана бухгалтерлік баланста таза түрде көрсетілуі мүмкін.

Қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда кез келген келтірілген шығындарды қоса алғанда, төленген немесе алынған құралдардың әділ құны болып табылатын өзіндік құн

бойынша танылады. Бастапқы тану кезіндегі кез келген пайда немесе шығын ағымдағы кезеңдегі пайда мен залал туралы есепте танылады.

Қаржы активін (немесе, қажет болған жағдайда, қаржылық активтің бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бөлігі) тану тоқтатылады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі аяқталса;
- Қоғам активтен ақша ағындарын алу құқығын өзіне қалдырады, бірақ оларды үшінші тарапқа елеулі кідіріссіз толық көлемде беруге міндеттеме алса; немесе
- Қоғам активтен ақша ағындарын алуға құқықтарын аударды және немесе
  - (а) активтің барлық маңызды тәуекелдері мен сыйақыларын аударды, немесе
  - (б) активке қатысты барлық маңызды тәуекелдер мен сыйақыларды аудармаған

немесе сақтамаған, бірақ осы активті бақылауды тапсырған.

Егер Қоғам активтен ақша ағындарын алуға өзінің барлық құқықтарын тапсырса және активке қатысты барлық маңызды тәуекелдер мен сыйақыларды бермесе немесе сақтамаса және активке бақылауды бермесе, актив Қоғамның активке қатысуын жалғастыруына қарай танылады. Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын қатысу активтің бастапқы баланстық құны немесе Қоғам төлеуі талап етілуі мүмкін ең жоғары соманың ең азы бойынша танылады.

Егер міндеттеме өтелсе, жойылса немесе мерзімі өтіп кетсе, қаржылық міндеттеме тану тоқтатылады. Егер бұрыннан бар қаржылық міндеттеме әртүрлі шарттармен бір несие берушінің алдында басқасымен ауыстырылса немесе бар міндеттеменің шарттары елеулі түрде өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгертулер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тануды бастау ретінде қарастырылады, баланстық құндағы айырмашылық пайда мен залал туралы есепте танылады.

Құнсыздану

Қаржы құралдары

Қаржы құралдарының құнсыздануы әрбір есепті күнге бағаланады. Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері үшін, Қоғамның шарттар бойынша дебиторлық берешек талаптарына сәйкес төленетін барлық сомаларды өндіріп алмау ықтималдығы болған кезде, құнсыздану немесе күмәнді берешектер бойынша резерв пайда мен залал туралы есепте танылады. Бұрын танылған құнсызданудан болған шығынға түзетпе жасау құнсызданудан болған залалдың азаюы құнның төмендеуінен кейін болған оқиғаға объективті түрде байланысты болуы мүмкін болғанда танылады. Мұндай түзетпе жасау пайда мен шығыстар туралы есепте кіріс ретінде танылады.

Басқа да активтер

Оқиғалар немесе жағдайлардың өзгеруі активтің баланстық құны өтелмейтінін көрсеткенде басқа активтер құнсыздануға бағаланады. Егер активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, онда құнсызданудан болған залал пайда мен залал туралы есепте танылады. Активтің өтелетін құны активтің таза өткізу құнының немесе пайдалану құнының ең үлкені болып табылады. Активтің таза өткізу құны – сатуға жұмсалған шығындарды шегергендегі коммерциялық мәміледе активті сату нәтижесінде алынатын сома, ал пайдалану құндылығы активті тұрақты пайдаланудан және пайдалы қызмет ету мерзімінің соңында оны сатудан туындайтын есептік болашақ ақшалай қаражат ағындарының ағымдық құны ретінде түсіндіріледі. Алдыңғы жылдары танылған құнсызданудан болған залалдарға түзетпе жасау актив үшін танылған құнсызданудан болған залалдың бұдан былай болмауы немесе азаюы мүмкін деген белгілер болған кезде есепке алынады. түзетпе жасау пайда мен залал туралы есепте танылады. Дегенмен, құнсызданудан болған залалға түзетпе жасау нәтижесінде пайда болатын активтің баланстық құнының ұлғаюы, егер құнсызданудан болған залал өткен

жылдардағы актив бойынша танылған болмаса, ол анықталатын баланстық құннан (амортизацияны немесе амортизацияны шегергенде) аспайтын шамада ғана танылады.

Қорлар

Қорлар бастапқы құны мен таза өткізу құнының ең азы бойынша бағаланады (баланста көрсетіледі).

Қорлардың нақты өзіндік құны орташа өлшенген әдіс негізінде анықталады және оған сатып алу, өндіру немесе конверсиялық шығындары және босалқыларды қазіргі орналасқан жеріне жеткізуге және оларды тиісті жағдайға келтіруге байланысты басқа да шығындар кіреді.

Қорлардың құнсыздануына әкеп соғуы мүмкін жағдайлар туындаған кезде бұл құнсыздану бухгалтерлік есепте көрсетіледі. Таза өткізу құнын есептеу кезінде бағалардың немесе өзіндік құнның ауытқуы есепті кезең аяқталғаннан кейін болған оқиғаларға байланысты шығындарды ескеріледі.

Шикізат пен материалдардың қорлары қалыпты қызмет барысында өтелуі күтілетін сомандан аспайтын сомалар бойынша есепке алынады.

Сауда және басқа дебиторлық берешек

Әдетте қысқа мерзімді болып табылатын сауда дебиторлық берешек қайтарылмайтын сомалар бойынша резервті шегергендегі өзіндік құны бойынша танылады. Резерв Қоғамның оған тиесілі соманы өндіре алмайтындығы туралы объективті дәлелдер болған кезде танылады.

Ақша қаражаттары және ақша баламалары

Ақша қаражаттары мен ақша баламаларына банктердегі қаражат, кассадағы қолма-қол ақша, қысқа мерзімді талап етуге дейінгі немесе өтеу мерзімі 3 айдан аз депозиттер және қолма-қол ақшаның белгілі сомасына оңай айырбасталатын және құнның елеусіз өзгеру тәуекеліне ұшырайтын жоғары өтімді инвестициялар, сондай-ақ банктік овердрафттар жатады.

Сауда және басқа кредиторлық берешек

Сауда және басқа кредиторлық берешек Қоғамға шоттың ұсынылуы не ұсынылмауына қарамастан алынған тауарлар мен қызметтер болашақта төленуі тиіс соманың әділ құны болып табылатын бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Резервтер

Резервтер, егер Қоғамның өткен оқиғадан туындайтын ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе конструктивті) болса, міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайданың кетуі талап етілу ықтималдығы болса және мұндай міндеттеме сомасын сенімді бағалау мүмкін болса, мойындалады.

Резервтерді есептеу сатылған қызметтер көлемінің пайыздық әдісін қолдану арқылы жүзеге асырылады, яғни үмітсіз қарыздардың орташа пайызы табылады. Күмәнді қарыздар бойынша резервтер ағымдағы жылдың 01 қарашасындағы жағдай бойынша дебиторлық берешекті түгендеу құжаттарының негізінде құрылады.

Қызметкерлерге берілетін сыйақылар.

Жалақы төлеу жүйесі

Қоғам еңбекақы төлеудің нысандары мен жүйесін дербес белгілейді, еңбек шартында және штаттық кестелерде тарифтік ставкалар мен жалақының мөлшерін қарастырады, бұл ретте мемлекеттік тарифтерді тиісті біліктіліктегі қызметкерлер мен мамандарға еңбекақы төлеудің ең төменгі кепілдігі ретінде қарастырады. Еңбекке ақы төлеудің нысаны, жүйесі мен мөлшері,

сондай-ақ қызметкерлер табысының өзге де түрлері Қоғамның еңбекақы төлеу қағидаларымен белгіленеді.

Зейнетақы жарналары

Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақымен қамтамасыз ету бағдарламасына сәйкес Қоғам Бірыңғай мемлекеттік зейнетақы қорына аударымдар ретінде өз қызметкерлерінің жалақысынан 10% ұстайды.

Қоғамның қызметкерлерге зейнетке шыққаннан кейін есептеуді талап ететін төлемдер бойынша міндеттемелері болмайды.

Әлеуметтік қамсыздандыру

Әлеуметтік қамсыздандыру туралы қолданыстағы заңнамаға сәйкес Қоғам өз қызметкерлеріне: Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорында ашылған арнайы жеке шоттарға түсетін міндетті әлеуметтік аударымдарды, Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына түсетін міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды төлеуге міндетті.

Бұл жинақтарды мемлекет белгілеген шектерде тек еңбекке жарамсыздығы және жұмысынан айырылуы бойынша жәрдемақы төлеуге, сондай-ақ жүктілік пен босануға байланысты демалыста болған уақытына ғана пайдалануға болады.

Табысты тану

Табыс Қоғамның операциямен байланысты экономикалық пайда алу ықтималдығы болған кезде және табыс сомасын сенімді түрде өлшеуге болатын жағдайда танылады. Табыс жеңілдіктерді, қайтаруды және басқа да сатудан түсетін салықтарды немесе баждарды қоспағанда, алынған қаражаттың әділ құны бойынша бағаланады. Табысты тану үшін келесі тану критерийлерін орындау қажет:

Тауарларды сатудан түскен табыс

Тауарларды сатудан түскен табыс жеткізу және меншік құқығын беру кезінде танылады, ал тану кезінде келесі шарттар орындалуы керек:

- Қоғам сатып алушыға тауарды иеленумен байланысты елеулі тәуекелдер мен сыйақыларды берді;
- Қоғам әдетте тауарларды иеленумен байланысты басқару функцияларын немесе сатылған тауарларды нақты бақылауды сақтамайды;
- табыс сомасын сенімді түрде анықтауға болады;
- мәмілемен байланысты экономикалық пайда алудың жоғары ықтималдығы бар;
- мәмілеге байланысты туындаған немесе күтілетін шығындар сенімді түрде өлшенуі мүмкін.

Қызмет көрсетуден түскен табыс

Қызмет көрсетуден түскен табыс аяқталу сатысына қарай танылады. Аяқтау кезеңі әрбір шарт бойынша қызметтердің жалпы келісілген көлемінен пайызбен осы күнге физикалық аяқталу негізінде анықталады. Шарттың орындалу пайызын сенімді түрде анықтау мүмкін болмаған жағдайларда, табыс өтелетін шығындардың шегінде ғана танылады.

Шығындарды тану

Шығындар пайда болған кезде танылады және олар қатысты кезеңдегі қаржылық есепте көрсетіледі. Тұрақты сипаттағы шығындар растайтын құжаттар негізінде есептеу әдісімен шығыстарға жатқызылады.

Табыс салығы

Жылдағы табыс салығы ағымдағы табыс салығын және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Табыс салығы тікелей капиталға жатқызылатын баптарға жататын көлемді қоспағанда, пайда мен залал туралы есепте көрсетіледі, бұл жағдайда ол меншікті капиталда танылады.

Салық бойынша ағымдағы шығындар – бұл жылдағы салық салынатын табыс бойынша күтілетін төлеуге жататын салық және өткен жылдар үшін төленетін салықтағы кез келген түзетулер.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері баланстық әдісті пайдалана отырып, барлық уақытша айырмашылықтарға қатысты есептеледі. Гудвиллді, активті немесе Қоғамның бірігуі болып табылмайтын, ол жасалған кезде бухгалтерлік табысқа немесе салық табысына не шығынына эсер етпейтін мәміле бойынша міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде кейінге қалдырылған табыс салығының пайда болуын қоспағанда, мерзімі кейінге қалдырылған салықтар активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен қаржылық есептіліктегі олардың баланстық құны арасындағы барлық уақытша айырмашылықтар бойынша анықталады.

Кейінге қалдырылған салық активі шегерілетін уақытша айырмашылықтардың сомасына қысқартыла алатын болашақ салық салынатын кірістің болуы ықтимал болған жағдайда ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күні күшіне енген немесе іс жүзінде күшіне енген салық ставкалары негізінде активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңіне қолданылуы күтілетін салық ставкалары бойынша есептеледі.

Қазақстан Республикасы Салық кодексінің 290-бабына сәйкес қызметін әлеуметтік салада жүзеге асыратын ұйымдардың кірістері бюджетке төленуге жататын корпоративтік табыс салығының сомасын айқындау кезінде осы Қазақстан Республикасы Салық кодексінің 139-бабына сәйкес есептелген корпоративтік табыс салығының сомасын 100%-ға азайтады.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша танылады.

Шартты активтер және шартты міндеттемелер

Шартты активтер қаржылық есептілікте танылмайды. Кірістің өткізілуі даусыз болса, онда тиісті актив шартты актив болып табылмайды және сәйкесінше есепке алынады.

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды, бірақ экономикалық пайданың кетуімен байланысты ресурстардың кетуі ықтималдығы болған жағдайда ғана ашылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есептік жыл аяқталғаннан кейін орын алған, бухгалтерлік балансты дайындау күніне болған оқиғалар (түзетуші оқиғалар) аралық қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есептік жыл аяқталысымен орын алған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар есептілікке ескертулерде ашылады, егер олар маңызды болып табылса.

4. АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКВИВАЛЕНТТЕРІ

Есептік шот	Банк	2021	2020	ескерту
KZ7096502F0008610053	"Forte Bank" АҚ	497	0	Ағымдағы айналым үшін
KZ43826A1KZTD2011910	"АТФ Банк" АҚ	31	9 050	Ағымдағы айналым үшін
KZ12998CTB0000556500	First Heartland Jysan Bank АҚ	51	7	Ағымдағы айналым үшін
KZ406010131000322042	"Народный Банк Казахстана" АҚ АФ	72 489	71 087	Ағымдағы айналым үшін
KZ72914002203KZ002GK	"Сбербанк" АҚ ЕБ			Ағымдағы айналым үшін
KZ12998CTB0000556500	"Forte Bank" АФ			Депозит
KZ12998CTB0000556500	First Heartland Jysan Bank АФ	100 000	630 000	Депозит
KZ123456789123456107	"Kaspi Bank" АФ	100 000		Депозит
KZ406010131000322042	"Народный Банк Казахстана" АҚ АФ	180 000	100 000	Депозит
KZ72914002203KZ002GK	"Сбербанк" АҚ ЕБ		630 000	Депозит
Барлығы		453 068	1 440 144	

Жоғарыда ұсынылған ақшалай қаражатта оларды пайдалануға немесе ұзақ мерзімді кепілдіктерді қамтамасыз ету ретіндегі шектеулер қарастырылмаған. Қоғам оның ақша қаражаттары мен олардың баламаларының әділ құны олардың жоғарыда көрсетілген баланстық құнына тең деп есептейді.

Қоғамның кассасы мен қолма-қол ақшасы жоқ. 2021 жылы есеп айырысу шотына сатудан 974 086 мың теңге ақшалай қаражат түсті.

мың теңгемен	2021	2020
«Tengri Bank» АҚ депозиті:	1 220 315	-
Ақша қаражаттарының құнсыздануынан болатын шығындарға арналған бағалау резерві	1 220 315	-
Барлығы:	-	-

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 17.09.2020 жылғы № 2020 Қаулысымен «Tengri Bank» АҚ-н банк операцияларын жүргізу лицензиясынан айыру туралы шешім қабылданды. 18.09.2020 жылдан бастап клиенттердің шоттарының банктік операциялары бойынша барлық операциялар тоқтатылды. «Tengri Bank» АҚ Тарату комиссиясы Қоғамның «Tengri Бизнес» депозиті, 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 2020002648 келісім-шарт бойынша берешекті, сыйақы айыбын төлеу туралы талабын Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттың 2020 жылғы 30 шілдедегі шешімі және және 2020 жылғы 10 қарашадағы атқару парағы негізінде мойындағанын жариялады. 2021 жылы Қоғам «Tengri Bank» АҚ депозитіне орналастырылған қаражатты, оның ішінде сыйақылар, Халықаралық қаржылық есептілік стандартының (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» сәйкес депозиттердің 1 220 315 мың теңге мөлшерінде құнсыздануына бағалау резерві ретінде таныды.

5. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Қысқа мерзімді қаржы активтері:	3 045 266	1 929 180
Барлығы:	3 045 266	1 929 180

Қысқа мерзімді қаржы активтеріне қысқа мерзімді ноталар жатады – бұл "Қазақстан Ұлттық Банкі шығарған мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар, олар бойынша Қазақстан Ұлттық Банкі көтеретін міндеттемелер" («Ұлттық Банк туралы» Заңның 36-2-бабы). 2021 жылы Орталық банк 15 072 118 мың теңгеге сатып алынды және 144 368 мың теңге сыйақы алынды.

6. ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	-	-
Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	-	183
Басқа қысқа мерзімді дебиторлық берешек:	-	1 271 329
Күмәнді дебиторлық берешек бойынша бағалау резерві	51 014	
Барлығы:	(51014)	1 271 512

Сондай-ақ «Tengri Bank» АҚ-ның Тарату комиссиясы Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2020 жылғы 30 шілдедегі шешімі және 2020 жылғы 10 қарашадағы атқару парағы негізінде тұрақсыздық айыбы мен мемлекеттік баж сомасы бойынша Қоғамның талаптарын мойындады. 2021 жылы Қоғам тұрақсыздық айыбы мен мемлекеттік баж сомасын 51 014 мың теңге сомасында күмәнді дебиторлық берешектің құнсыздануына бағалау резерві ретінде таныды.

7. АҒЫМДАҒЫ ТАБЫС САЛЫҒЫ

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Корпоративтік табыс салығы	309 276	266 910
Барлығы:	309 276	266 910

8. ҚОРЛАР

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Шикізат және материалдар, оның ішінде:		
Материалдар	9 059	9 287
Барлығы:	9 059	9 287

Есепті жылдың қорытындысы бойынша жалпы сомасы 2 260 мың теңгенің қорлары түсті. 2021 жылы жалпы сомасы 2 488 мың теңгеге қорлар есептен шығарылды.

9. БАСҚА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Қосымша құн салығы	20 624	20 979
Басқа салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	412	413
Болашақ кезең шығындары	235	19
Берілген қысқа мерзімді аванстар	70	685
Барлығы:	21 340	22 097

10. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Мың теңгемен

Негізгі құралдар	Ғимараттар мен құрылыс	Машина мен жабдық	Көлік құралдары	Компьютерлер және оргтехника	Басқалары Барлығы	
Бастапқы құны:						
01.01.20 жылға дейінгі жағдай	62 599	95 518	7 456	969 711	31 373	1 166 657
Кірістер	-	6 544	-	36 753	21 441	64 738
Ішкі қозғалыс	-	-	-	(120 900)	-	(120 900)
Істен шығу	-	-	-	-	-	-
31.12.20 жылғына дейінгі жағдай	62 599	102 062	7 456	885 564	52 81	1 110 495
Кірістер	1 343	4 708	-	118 758	-	-
Қозғалыс	-	-	-	-	-	-
Істен шығу	-	(240)	-	(9 384)	(284)	(9 907)
31.12.21 жылғына дейінгі жағдай	63 942	106530	7 456	988 680	52 737	1 219 345
Жинақталған тозу және құнсыздану:	-	-	-	-	-	-
01.01.20 жылғына дейінгі жағдай	(6 260)	(19 672)	(3 777)	(170 857)	(10 092)	(210 658)
20 жылға есептелген	(6 260)	(20 366)	(1 193)	(110 911)	(5 585)	(144 315)
Тозуды есептен шығару	-	-	-	-	-	-
31.12.20 жылғына дейінгі жағдай	(12 520)	(40 038)	(4 970)	(281 768)	(15 677)	(354 973)
2021 жылға есептелген тозу	(6 363)	(22 462)	(1 193)	(135 053)	(10 122)	(175 193)
Тозуды есептен шығару	-	-	-	-	-	-

31.12.21 жылға дейінгі жағдай	(18 883)	(62 500)	(6 163)	(416 821)	(25 799)	(530 166)
Баланстық құны:						
31.12.20 жылға дейінгі жағдай	50 079	62 024	2 486	603 796	37 137	55 522
31.12.21 ж. дейінгі жағдай	45 059	44 031	1 293	571 859	26 938	689 180

2021 жылдың қорытындысы бойынша Қоғамның балансына жалпы сомасы 118 757 мың теңге негізгі құралдар есептелді. Негізгі құралдардың есептен шығарылуы және істен шығуы 9 907 мың теңге.

11. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

<i>Мың теңгемен</i>	Материалдық емес активтер	Барлығы
2020 жылдың 31 желтоқсанындағы бастапқы құны	31 554	31 554
Кірістер	7 466	7 466
Істен шығу	-	-
2021 жылдың 31 желтоқсанындағы бастапқы құны	39 020	39 020

<i>Мың теңгемен</i>	Материалдық емес активтер	Барлығы
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жинақталған амортизация	2 498	2 498
Тозу	2 484	2 484
Істен шығу	-	-
2021 жылғы 31 желтоқсандағы жинақталған амортизация	4 982	4 982

<i>Мың теңгемен</i>	Материалдық емес активтер	Барлығы
Бастапқы құны бойынша	32 954	32 954
Жинақталған тозу	-1 400	-1 400
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	31 554	31 554
Бастапқы құны бойынша	7 466	7 466
Жинақталған тозу	2 484	2 484
2021 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	36 536	36 536

12. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Жеткізушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек	14 728	7 768
Басқа кредиторлық берешек	26 258	17 711
Барлығы:	40 986	25 479

13. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Қызметкерлерге сыйақы бойынша қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	16 583	17 861
Барлығы:	16 583	17 861

14. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Қызметкерлерге сыйақы	217	-
Барлығы:	217	-

15. БАСҚА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Салық міндеттемелері	51 700	3 485
Басқа да міндетті және ерікті төлемдер бойынша міндеттемелер	2 049	1 598
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	18 032	8 462
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	67 202
Барлығы:	71 781	80 747

16. ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	318 987	-
Барлығы:	318 987	-

17. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал 4 719 365 мың теңгені құрады..

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
---------------------	------	------

Жарғылық капитал	4 719 365	4 719 365
Барлығы:	4 719 365	4 719 365

Жарғылық капиталдың мөлшері өзгеріссіз қалады.

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Активтер	4 563 725	5 751 666	5 598 370
Міндеттемелер	(129 567)	(124 087)	(19 268)
Қарапайым акциялар бойынша жалпы таза активтер	4 434 158	5 627 579	5 579 102
Жай орналастырылған акциялардың саны (дана)	4 719 365	4 719 365	4 719 365
Бір жай акцияның баланстық құны	0,940	1,192	1,177

2021 жыл ішінде жарғылық капиталда өзгерістер болған жоқ, жарияланған акциялардың саны өзгерген жоқ.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капиталдағы қатысу үлестері өзгерген жоқ.

2021 жылғы 3 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жарғылық капиталы әрқайсысының номиналды құны 1 000 теңге, жалпы сомасы 4 719 365 000 теңге болатын 4 719 365 жай акцияны құрады. Бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізіліміне сәйкес барлық акциялар орналастырылады. Қоғамның акционері Алматы қаласы әкімдігінің атынан «Алматы қаласының мемлекеттік активтер басқармасы» мемлекеттік мекемесі болды – 1000 (4 719 365 бірлік). Мемлекет соңғы бақылаушы тарап болады.

2021 жыл ішінде 5009,18 мың теңге сомасына негізгі құралдарды қайта бағалау жүргізілді, яғни басқа активтер құнының өсуі орын алды. Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві бухгалтерлік баланста көрсетіледі. 2021 жылы 1 092 мың теңге сомасы негізгі капиталды қайта бағалау резерв есебінен шығарылды.

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Негізгі құралдарды қайта бағалауға резерв	3 917	-
Барлығы:	3 917	-

18. БӨЛІНБЕГЕН ПАЙДА/ (ЖАБЫЛМАҒАН ШЫҒЫН)

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның шығыны 3 037 048 мың теңгені құрады.

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	908 214	859 737
Өткен жылдардағы пайданы (шығынды) түзету	(35 211)	(1 824)
Есепті жылдың таза пайдасы (шығыны).	(1 481 114)	50 301
Таза пайданы бөлу	(608 111)	908 214
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық		

19. ҚАРЖЫЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Кірістер мен шығындар туралы есеп

Пайда мен шығындар туралы есеп есепті кезеңдегі қаржылық нәтижені сипаттайды.
2021 және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кіріс келесідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Жобаны сараптама жүргізу қызметтері	28 963	41 147
Алматы қаласы әкімдігінің қоғаммен байланыс қызметтері («Ореп Almaty»)	528 670	396 896
Алматы қаласы бойынша даму көрсеткіштерінің мониторингі жүйесінің деректерін ұсыну қызметтері («Жағдай орталығы»)	312 087	294 258
Басқалары		410
БАРЛЫҒЫ:	869 720	732 711

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны төмендегідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Амортизация	176 007	174 457
Үй-жайларды және кеңсе жиһаздарын жалға беру	10 216	8 693
МӘМС шегерімдері	4 202	4 420
Жалақы бойынша шығындар	355 843	289 110
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	30 058	28 664
	36 842	54 406
Өкілдік шығындары	-	3 183
Ақпаратты ұсыну бойынша қызметтер	22 180	26 891
Басқа шығындар	19 483	47 157
АҚС келісімдері бойынша кеңес беру қызметтері	223 052	38 073
Күзет қызметтері	-	23 958
БАРЛЫҒЫ:	877 881	699 012

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әкімшілік шығыстар төмендегідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Амортизация	11 577	10 020
Үй-жайларды және кеңсе жиһаздарын жалға беру	6 389	10 638
МӘМС шегерімдері	1 694	2 196
Жалақы бойынша шығындар	163 503	128 406
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	13 901	15 512
Байланыс қызметтері	2 462	995
Банк қызметтері	1 073	890
Ақпаратты ұсыну бойынша қызметтер	1 850	4 986
Брокерлік қызметтер	2 700	4 117

ШЖҚ шарттары бойынша кеңес беру қызметтері	4 381	950
Басқа шығындар	8 037	11 813
БАРЛЫҒЫ:	217 565	190 523

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржыландыру бойынша кіріс төмендегідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
ҚР ҰБ ноталары бойынша қаржыландырудан түскен кіріс	144 369	102 404
Депозиттер бойынша сыйақылар бойынша кірістер	118 434	222 484
БАРЛЫҒЫ:	262 803	324 888

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа кірістер төмендегідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Басқа кірістер	5 481	36 084
БАРЛЫҒЫ:	5 481	36 084

2021 және 2020 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа шығыстар төмендегідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2021	2020
Қаржы құралдарының құнсыздануынан болған шығыстар	1 271 329	-
Басқа шығыстар	1 650	86 645
БАРЛЫҒЫ:	1 272 979	86 645

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 17.09.2020 жылғы № 2020 Қаулысымен «Tengri Bank» АҚ-н банк операцияларын жүргізу лицензиясынан айыру туралы шешім қабылданды. 18.09.2020 жылдан бастап клиенттердің шоттарының банктік операциялары бойынша барлық операциялар тоқтатылды. «Tengri Bank» АҚ Тарату комиссиясы Қоғамның «Tengri Бизнес» депозиті, 2020 жылғы 22 қаңтардағы № 2020002648 келісім-шарт бойынша берешекті, сыйақы айыбын төлеу туралы талабын Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттың 2020 жылғы 30 шілдедегі шешімі және және 2020 жылғы 10 қарашадағы атқару парағы негізінде мойындағанын жариялады. 2021 жылы Қоғам «Tengri Bank» АҚ депозитіне орналастырылған қаражатты, оның ішінде сыйақылар, Халықаралық қаржылық есептілік стандартының (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» сәйкес депозиттердің Басқа шығыстар құрамында көрсетілген 1 271 329 мың теңге мөлшерінде депозиттің құнсыздануына бағалау резерві ретінде таныды.

Акцияға шаққандағы пайда

2021 жылы Қоғам акцияларды шығару және орналастыру бойынша операцияларды жүргізген жоқ.

Қоғамның 2021 жылғы 31 желтоқсандағы акциялары туралы ақпарат:

Шығарылған акциялардың жалпы саны, дана 4 719 365

Олардың ішінде:

Жай акциялар
 Артықшылықты
 Жай акцияның номиналды құны
 Артықшылықты акцияның номиналды құны

4 719 365
 1 000 тенге

Қоғамның жай акциялары құжатсыз әдіспен шығарылған және орналастырылған, коды НИН -KZ1C57210011

Акцияға шаққандағы пайда артықшылықты акциялар бойынша дивидендтерді және жыл ішінде айналыстағы жай акциялардың орташа алынған санын қоспағанда, жыл ішіндегі таза пайда негізінде есептеледі. Қоғамның таратылатын әлеуетті жай акциялары жоқ.

20. АҒЫМДАҒЫ ТАБЫС САЛЫҒЫ

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдары өтеуге талап етілетін немесе салық органдарына төленетін сома бойынша өлшенеді. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық ставкалары мен салық заңдары Компания жұмыс істейтін және салық салынатын кіріс алатын елдерде есепті күнге қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған ставкалар мен заңдар болып табылады.

Тікелей меншікті капиталда танылған баптарға қатысты ағымдағы табыс салығы пайда мен залал туралы есепте емес, меншікті капиталда танылады. Қоғам басшылығы тиісті салық заңнамасы басқаша түсіндірілуі мүмкін салық декларацияларында көрсетілген позицияларды кезеңді түрде бағалайды және қажет болған жағдайда бағалау міндеттемелерін жасайды.

21. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР БОЙЫНША МӘМІЛЕЛЕР.

"Байланысты тараптар туралы ақпарат" 24 ХҚЕС сәйкес тараптардың бірі қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдау кезінде басқа тарапты бақылау немесе оған елеулі ықпал ету мүмкіндігі болса, тараптар байланысты тараптар болып саналады. Тараптардың байланысты қатынасы бар-жоғы бойынша шешім қабылдаған кезде олардың құқықтық нысаны ғана емес, тараптардың қатынастарының мазмұны ескеріледі.

2021 жылы Қоғамның жалғыз мүшесі «Алматы қаласының Стратегия және бюджет басқармасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – ҚМУ) болды. Қоғамның 2021 жылы еншілес ұйымдары болған жоқ, Қоғам ешбір заңды тұлғаның жарғылық капиталына қатысушы болған жоқ.

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен операциялар келесі кестеде берілген:

Контрагенттің атауы	Қосынды мың теңгемен	Өзара қатынас сипаты
«Алматы қаласының стратегия және бюджет басқармасы» КММ	32 438	Бюджеттік инвестициялардың экономикалық сараптамасын жүргізу қызметтері және т.б.
«Алматы қаласы Цифрландыру басқармасы» КММ	592 110	Алматы қаласы әкімдігінің қоғаммен байланыс қызметтері («Open Almaty»)
«Алматы қаласы Цифрландыру басқармасы» КММ	349 538	Алматы қаласы бойынша даму көрсеткіштерінің мониторингі жүйесін деректермен қамтамасыз ету қызметтері («Жағдай орталығы»)

Барлығы:	974 086	
----------	---------	--

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы төлеу.

2021 жылға негізгі басқарушы персоналға сыйақы ретіндегі төлемдер 8 282 мың теңгені құрады. Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы лауазымдық жалақыдан, жыл сайынғы еңбек демалысына, еңбекке жарамсыздық парақтарына, сауықтыру жәрдемақыларына, ұлттық және мемлекеттік мерекелерге сыйлықақыларға, медициналық сақтандыруға ақы төлеуден тұрады.

Негізгі басқарушы персоналға мыналар жатады: Басқарма төрағасы, Басқарма төрағасының орынбасарлары.

22. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ

Несиелік тәуекел

Қоғамды несиелік тәуекелге ұшыратуы мүмкін қаржы құралдары негізінен дебиторлық берешекті білдіреді. Қоғам оның контрагенттері өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда осы құралдардың толық құны мөлшерінде шығынға ұшырауы мүмкін болса да, ол мұндай шығындардың мүмкіндігі бар деп есептемейді. Қоғам несиелік тәуекелге ұшыраған қаржылық құралдарды қамтамасыз етуді талап етпейді.

Қоғам өз ақшалай қаражатын несиелік төлем қабілеті жоғары қаржы мекемелерінде орналастырады.

Есепті жыл ішінде Қоғам қаржы құралдарымен сауда операцияларын жүргізген жоқ.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетелдік валюта айырбас бағамдарының өзгеруі Қоғамның кірісіне немесе оның қаржылық активтерінің құнына кері әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты – инвестицияның табыстылығын оңтайландыру кезінде нарықтық тәуекелге ұшырауды қолайлы шектерде бақылау және ұстау.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Қоғамның қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тартуда қиындықтарға тап болу мүмкіндігімен байланысты. Өтімділік тәуекелі қаржылық активті оның әділ құнына жақындаған күн бойынша тез арада сата алмауынан туындауы мүмкін. Өтімділікке қойылатын талаптар жүйелі түрде бақыланады және басшылық олар туындаған кезде міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті қаражаттың болуын бақылайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтері мен міндеттемелерінің құны шетел валюталарының айырбас бағамының өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі.

Басшылық валюталық тәуекел тұрақты түрде бақыланады және басшылық валюта бағамдарының өзгеруін және олардың Қоғам қызметіне әсерін бақылайды деп санайды..

23. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КЕЛІСІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сот процестері

2021 жылы Қоғамға қатысты арыз шағымдар болған жоқ.

Басшылық Компания қызметінің нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына елеулі әсер етуі мүмкін, есептелмеген немесе осы қаржылық есептілікте ашып көрсетілмеген, аяқталмаған сот процестері немесе өтелмеген талаптар жоқ деп есептейді.

Шартты міндеттемелер

Қоғам елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығының дәрежесін нақты жағдайларды ескере отырып бағалайды және міндеттеменің туындауына әкелетін оқиғалардың шын мәнінде орын алуы ықтимал болған жағдайларда ғана қаржылық есептілікте тиісті ережелерді көрсетеді және тиісті міндеттеменің сомасы негізді түрде анықталуы мүмкін.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы мен нормативтік-құқықтық актілері үнемі өзгеретін және әртүрлі түсіндірмелердің нысаны болып табылады. Жергілікті, облыстық және республикалық салық органдары арасында пікір алшақтығы жиі кездеседі. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданылып жүрген заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін өсімпұлдар мен айыппұлдардың қолданылып жүрген жүйесі өте қатал. Өсімпұлдарға, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 50% мөлшерінде айыппұлдар және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы бойынша 2,5-ке көбейтілген өсімпұлдар жатады. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар сомасы есептелетін қосымша салықтар сомасынан бірнеше есе жоғары болуы мүмкін. Қаржылық кезеңдерді тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы бес күнтізбелік жыл үшін салық органдарының қарауы үшін ашық қалады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер ұзағырақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты, салықтардың, өсімпұлдардың және пайыздардың, егер бар болса, әлеуетті сомасы бүгінгі күнге жұмсалған және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Басшылық 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы заңнаманы түсіндіру орынды деп санайды және Компанияның салықтар бойынша ұстанымын растау ықтималдылығы жоғары.

24. КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Есепті шығарған күннен кейін Қоғамның қаржылық-шаруашылық қызметінде активтер мен міндеттемелер құнының өзгеруіне әкелген оқиғалар болған жоқ.

Қоғамның атынан қол қойылды «20» маусым 2022 жыл

Басқарма Төрағасы

Бас бухгалтер

